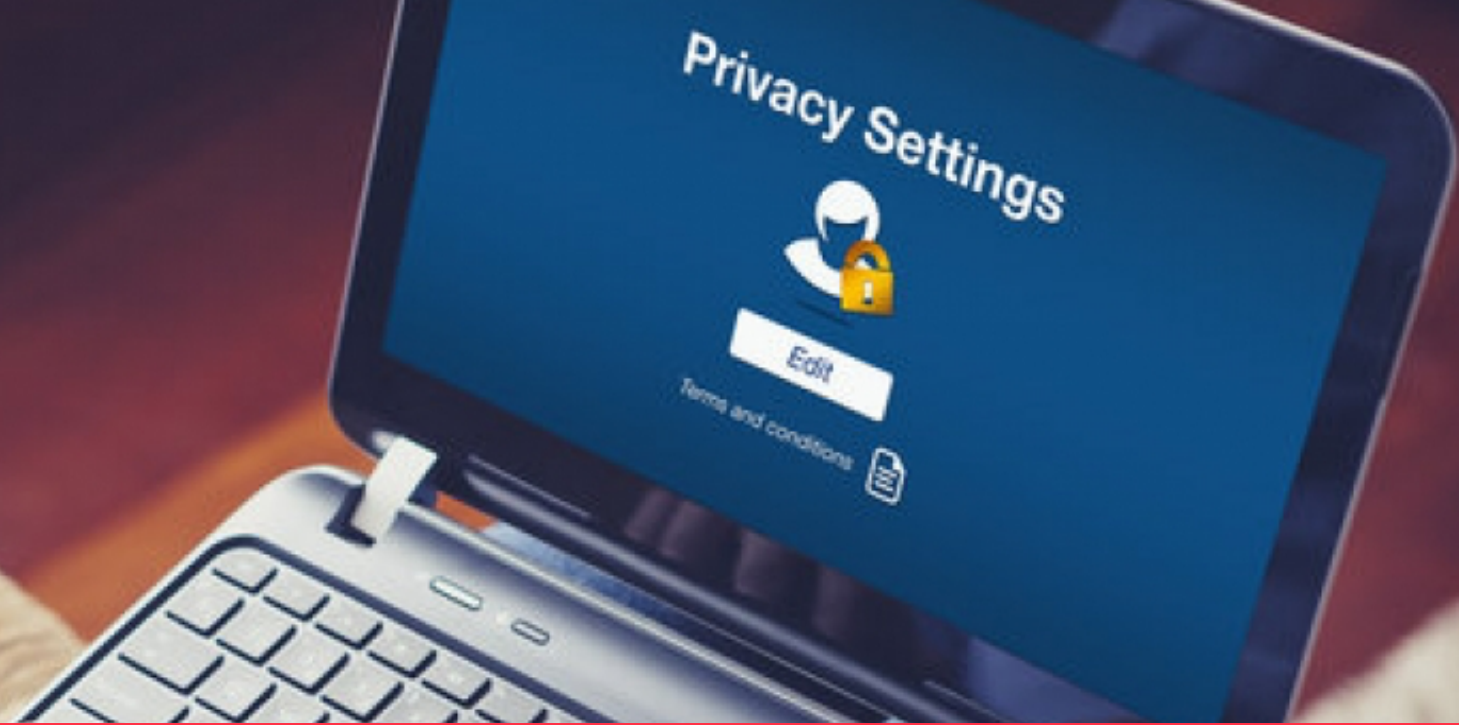

choice

Safer Internet Centre

Onderzoek Safer Internet Day 2021

Januari 2021

Colofon

In opdracht van

Projectcode

SRE2001

Opdrachtgever(s)

Maartje Spoelstra

CHOICE Insights + Strategy

Martin Siebelhoff, Jelle Fastenau

Management Summary

Geen sterke effecten van corona op online misbruik en sexting; jongeren waarderen toegenomen online contact

Doelstellingen

- Inzicht geven in het online gedrag van jongeren tijdens de pandemie
 - Inzichtelijk maken met welke vormen van online misbruik men is geconfronteerd en hoe hiermee wordt omgegaan
 - Inzicht geven in de ervaringen met sexting voor en na de pandemie
 - Handreikingen doen voor SIC hoe jongeren en ouders (beter) kunnen worden voorgelicht over (de gevaren van) online misbruik
 - Op basis van uitkomsten, geven van input voor persbericht op Safer Internet Day om zoveel mogelijk aandacht te krijgen voor online veiligheid jongeren
-

Uitvoering & steekproef

- Kwantitatieve online enquête, n=1.164
 - Resultaten gewogen naar geslacht (m/v) en leeftijd (12-18, 19-25 jaar)
-

Resultaten

- Het gebruik van social media onder jongeren is sinds corona sterk gestegen. Jongeren waarderen dit ook, en zien het toegenomen online contact als positieve ontwikkeling in deze periode.
 - Een kwart van jongeren heeft tijdens corona online een negatieve ervaring (misbruik) meegemaakt, er zijn echter geen aanwijzingen dat corona hier een versterkende factor in heeft gespeeld. Degenen die wel iets meemaakten, kunnen goed terugvallen op hun omgeving: meerderheid praat hierover met anderen.
 - Sexting lijkt tijdens de coronaperiode te zijn afgenomen onder beide leeftijdsgroepen. Daarnaast valt op dat onder 19-25-jarigen sexting door een meerderheid als positief wordt ervaren, terwijl dit onder 12-18-jarigen door een meerderheid als iets negatiefs wordt gezien.
-

Aanbevelingen

- De huidige resultaten bieden veel positieve inzichten over de online activiteit en weerbaarheid van jongeren. Hoewel ruim een kwart tegen negatieve ervaringen aanloopt, zijn jongeren hier niet vatbaarder voor geworden tijdens corona. Ook lijken zij veel support te kunnen vinden, zowel online als offline.
 - Op basis van frequentie is online fraude en bedrog het belangrijkste thema op het gebied van voorlichting, met name onder jongens en jong adolescenten.
 - Niet verrassend, maar wel veelzeggend: corona benadrukt nog eens extra hoe jongeren verschillende social mediakanalen beleven. Jongeren vinden veel positiviteit en afleiding op met name TikTok, maar knappen af op de hoeveelheid negatieve berichten en discussies over corona op Facebook.
-

Inhoudsopgave

01. Management Toplines	5
02. Opzet & uitvoering	7
0.3 Resultaten	9
3.1 Gebruik en beleving social media	10
3.2 Negatieve ervaringen online	15
3.3 Positief veranderingen tijdens corona	21
3.4 Sexting voor en tijdens corona	23

01 Management topline

Toplines

Geen sterke effecten van corona op online misbruik en sexting; jongeren waarderen toegenomen online contact

Gebruik en beleving social media

- Social mediagebruik van jongeren is op vrijwel alle platformen toegenomen sinds corona, met name op *YouTube* (68%), *Instagram* (53%), en *WhatsApp* (51%).
- Beleving van social media is voor alle kanalen grotendeels onveranderd (39%-69%): sfeer op *TikTok* meest verbeterd (40%), *Facebook* hardst gedaald (48%).
- *Positieve online sfeer* komt voornamelijk voort uit toegenomen online contact (28%), delen van positieve content of berichten (27%), meer of leukere content online (21%/17%), en onderlinge support en saamhorigheid (17%).
- *De negatieve sfeer* is voornamelijk te wijten aan de hoeveelheid berichten over corona die jongeren te zien krijgen (42%), en de negatieve tendens hierover in nieuwsberichten, posts, en discussies in de comments (34%).

Negatieve ervaringen online

- Een derde (33%) van de jongeren heeft voor corona een negatieve ervaring online gehad, tijdens corona ruim een kwart (28%). 7% heeft tijdens corona voor het eerst een negatieve online ervaring gehad.
- In beide periodes komt online fraude/bedrog het vaakst voor (12%/11%), gevolgd door het ontvangen van naaktfoto's/-films (11%/9%). Online pestgedrag lijkt iets te zijn gedaald tijdens corona (van 11% naar 6%).
- Negen op tien jongeren (90%) met negatieve ervaring tijdens corona praat hierover met anderen. Hoewel twee derde een negatieve emotionele impact ervaart van de ervaring (66%), is het voor slechts een derde (33%) nodig om verder te zoeken naar aanvullende hulp, dit gebeurt voornamelijk online.

Sexting voor en tijdens Corona

- Voor beide leeftijdsgroepen ligt de ervaringen met sexting tijdens corona lager dan daarvoor (12-18 jaar: van 10% naar 6%, 19-25 jaar: van 22% naar 14%).
- Voor de oudste leeftijdsgroep wordt sexting hoofdzakelijk positief ervaren (58%-59%), voor de jongste hoofdzakelijk negatief (64%-39%).
- Onder degenen die tijdens corona wel in aanraking zijn gekomen met sexting, lijkt de impact van corona op de frequentie daarvan sterk uiteen te liggen (31% doet dit vaker, 39% even vaak, 23% minder vaak).

02 Opzet & uitvoering

Opzet & uitvoering

Centrale vraag, doelstellingen en uitvoering

Centrale vraag

Is het online (seksueel) misbruik onder jongeren tijdens de lockdown en gedurende de huidige COVID-pandemie toegenomen, en welke gevolgen heeft dit op het gedrag van jongeren?

Doelstellingen

- ▣ Inzicht geven in het online gedrag van jongeren tijdens de pandemie
- ▣ Inzichtelijk maken met welke vormen van online misbruik men is geconfronteerd en hoe hiermee wordt omgegaan
- ▣ Inzicht geven in de ervaringen met sexting voor en na de pandemie
- ▣ Handreikingen doen voor SIC hoe jongeren en ouders (beter) kunnen worden voorgelicht over (de gevaren) van online misbruik
- ▣ Op basis van de uitkomsten, het geven van input voor het persbericht op Safer Internet Day voor online veiligheid van kinderen/jongeren

Populatie & steekproef

De populatie bestaat uit kinderen en jongeren in de leeftijdscategorie van 12 t/m 25 jaar.

Datacollectieperiode

28 december 2020 – 4 januari 2021
Netto respons = 1.164

Weging

De resultaten zijn gewogen naar *leeftijd* (12-18 jaar, 19-25 jaar) en *geslacht* (jongen/meisje), op basis van de meest recentelijke telling van het CBS. Hiermee vormt de dataset een volledig juiste afspiegeling van de populatie op basis van de voorgenoemde variabelen.

Resultaten

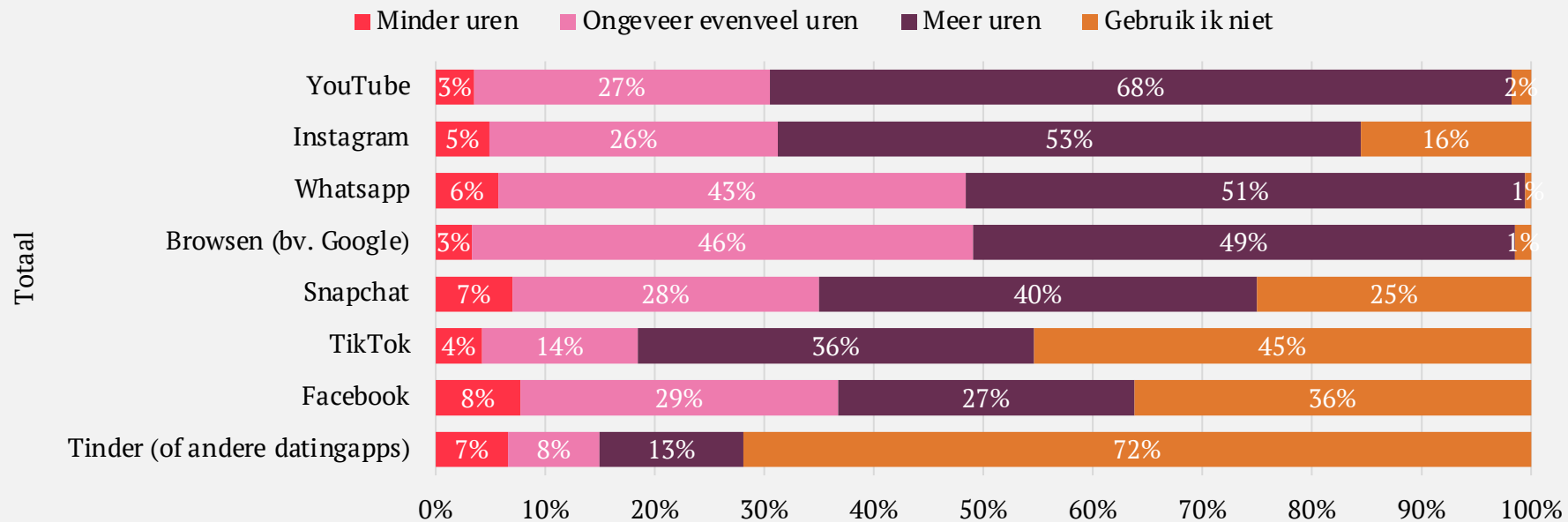
Uitgebreide resultaten

Gebruik en beleving social media

Social mediagebruik onder meeste jongeren gestegen

YouTube grootste stijger met ruim tweederde intensiever gebruik, ook gebruik Instagram en Whatsapp bij helft gestegen

Social mediagebruik tijdens Corona
Basis: allen, n=1.166

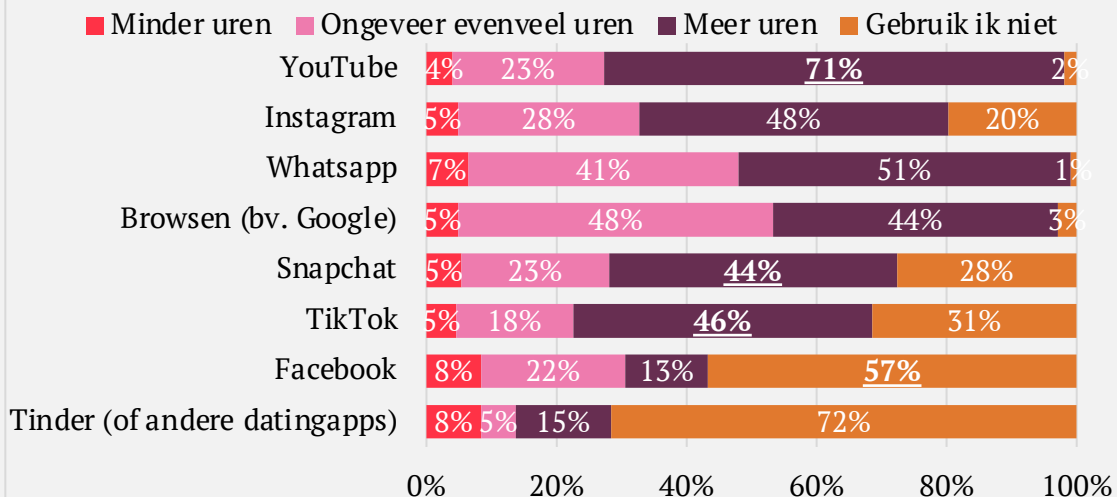
V1: Ben je tijdens Corona dagelijks meer of minder uren online op deze social mediaplatforms dan voor Corona?

YouTube, TikTok, Snapchat populairder onder 12-18 jaar

Onder de oudere doelgroep zien we een grotere stijging in gebruik Instagram, Browsen, en Facebook

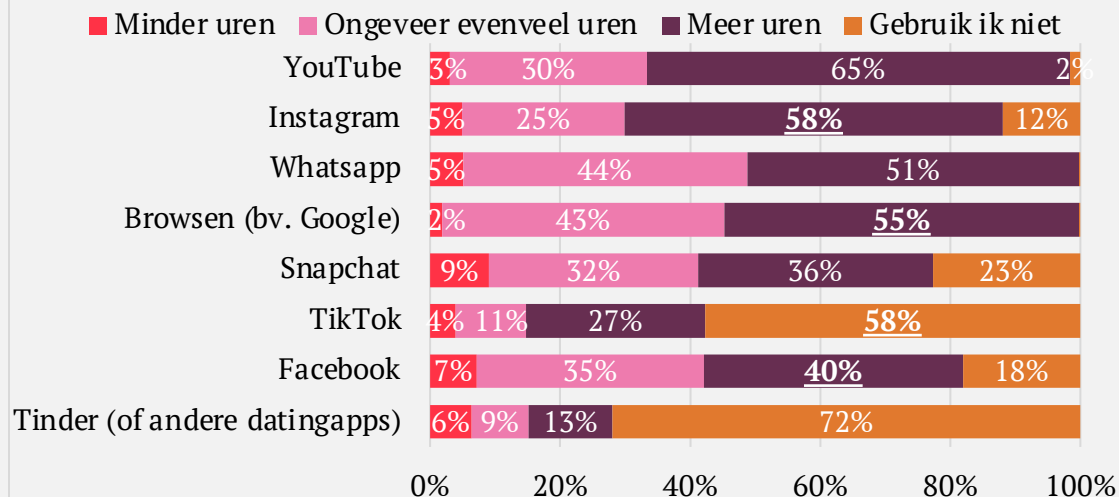
Social mediagebruik tijdens Corona

Basis: 12-18 jaar, n=548

Social mediagebruik tijdens Corona

Basis: 19-25 jaar, n=617

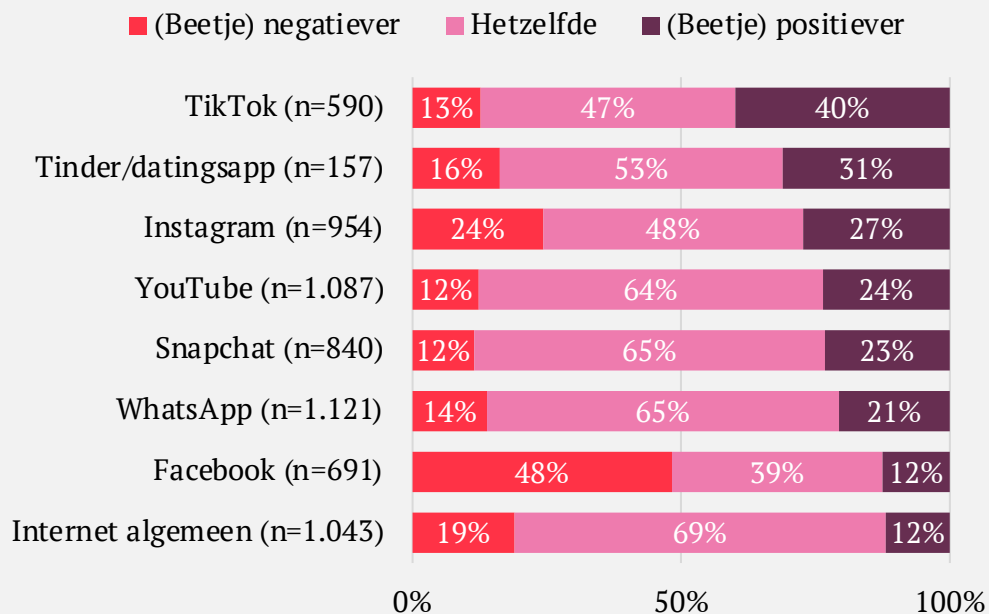
V1: Ben je tijdens Corona dagelijks meer of minder uren online op deze social mediaplatforms dan voor Corona?

Sfeer op TikTok meest verbeterd, Facebook veel negatiever

Meer online contact, positief contact en content grootste bijdrage aan sfeer, meisjes benoemen vaker onderling support

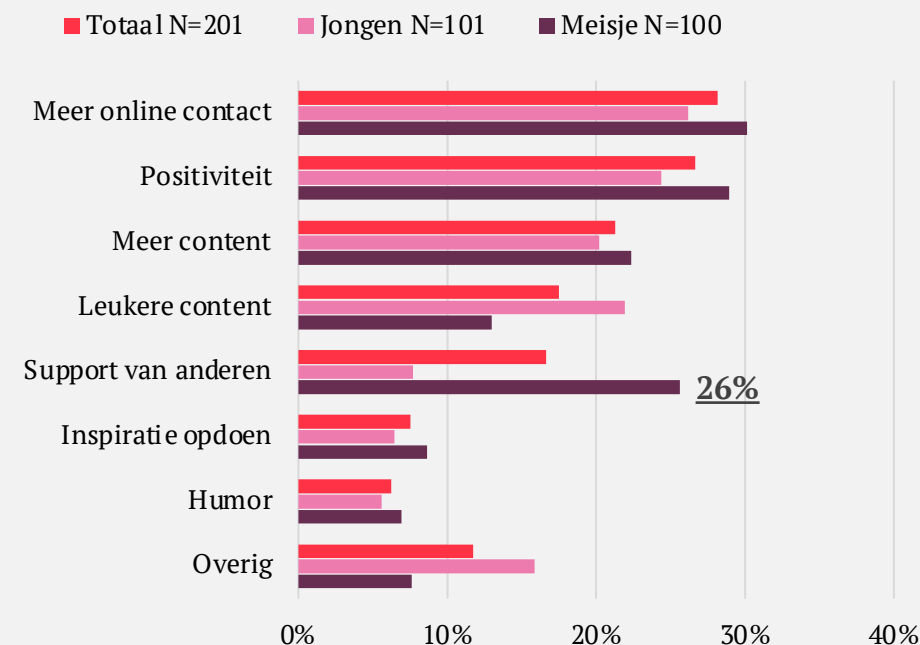
Beleving social media tijdens corona

Basis: allen, n=1.166

Toelichting positieve aspecten

Basis: allen (random selectie, n=200)

“Meer actieve leden die uploaden waardoor er gezocht wordt naar positieve dingen.”

“Mensen verzinnen leuke dingen om zichzelf bezig te houden. Zoveel leuke en originele ideeën op TikTok in deze tijd.”

V2: Vind jij de online 'sfeer' positiever of negatiever op de verschillende online kanalen tijdens Corona? (bv. Worden er meer of juist minder leuke dingen gepost in comments of in DM's gezegd?)

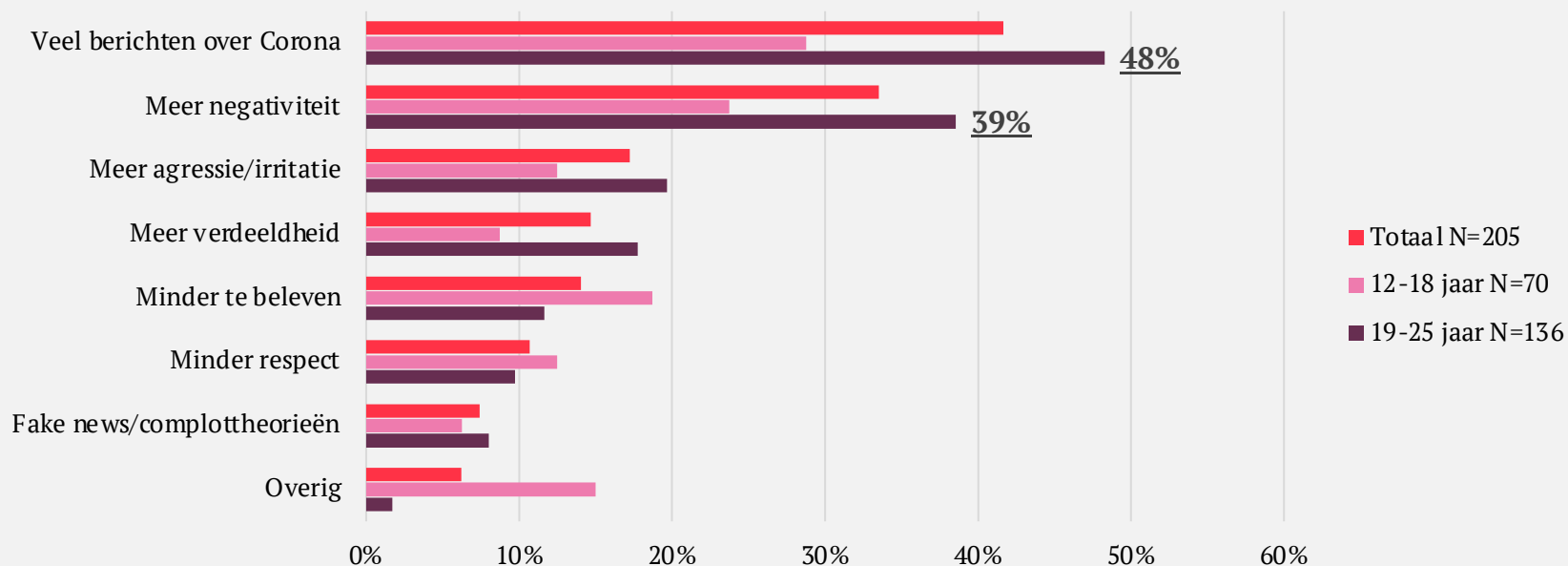
V3: Wat leuk dat de sfeer op [social mediakanaal] minder is geworden. Kan je kort aangeven waarom de sfeer beter is geworden?

Hoeveelheid coronaberichten grootste domper op sfeer

Ook negatieve berichten en onderlinge spanningen dragen bij aan een mindere sfeer

Toelichting negatief

Basis: allen (random selectie, n=200)

“Alle berichten over corona beginnen te vervelen.”

“Op Facebook zijn toch wel veel berichten te lezen over corona en zijn mensen in de reacties elkaar veel aan het beschuldigen.”

V3: Oh, wat jammer dat de sfeer op [social mediakanaal] minder is geworden. Kan je kort aangeven waarom de sfeer minder is geworden?

Uitgebreide resultaten

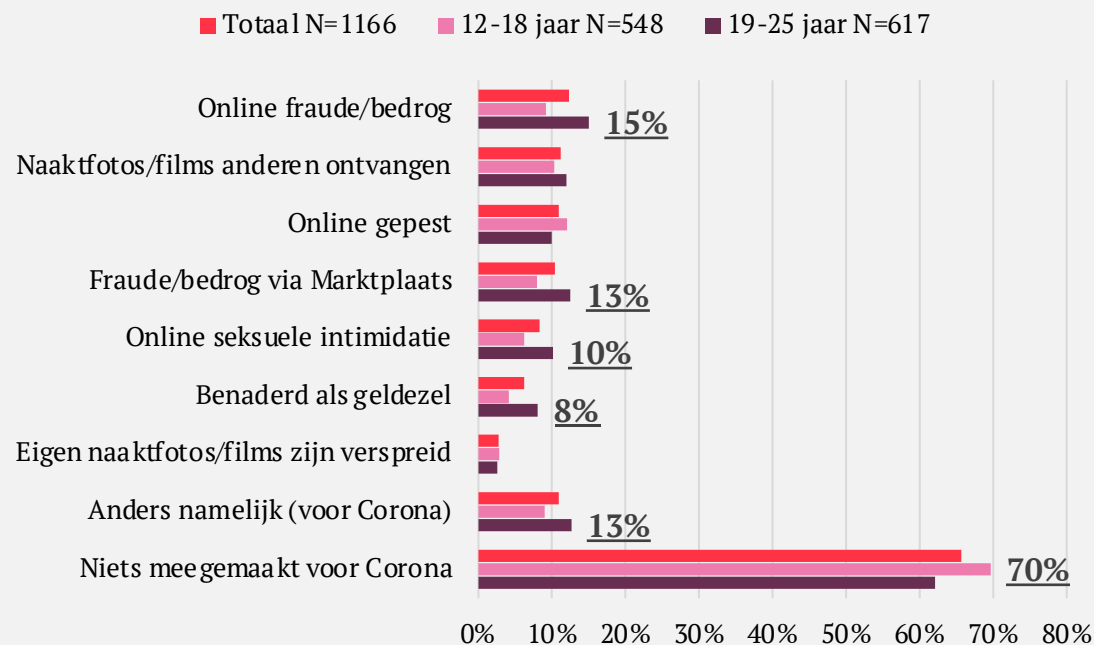
Negatieve online ervaring

Derde van jongeren had negatieve ervaring voor corona

Met één op de acht kinderen is online fraude/bedrog meest voorkomend, significant vaker onder jongens en 19-25 jarige

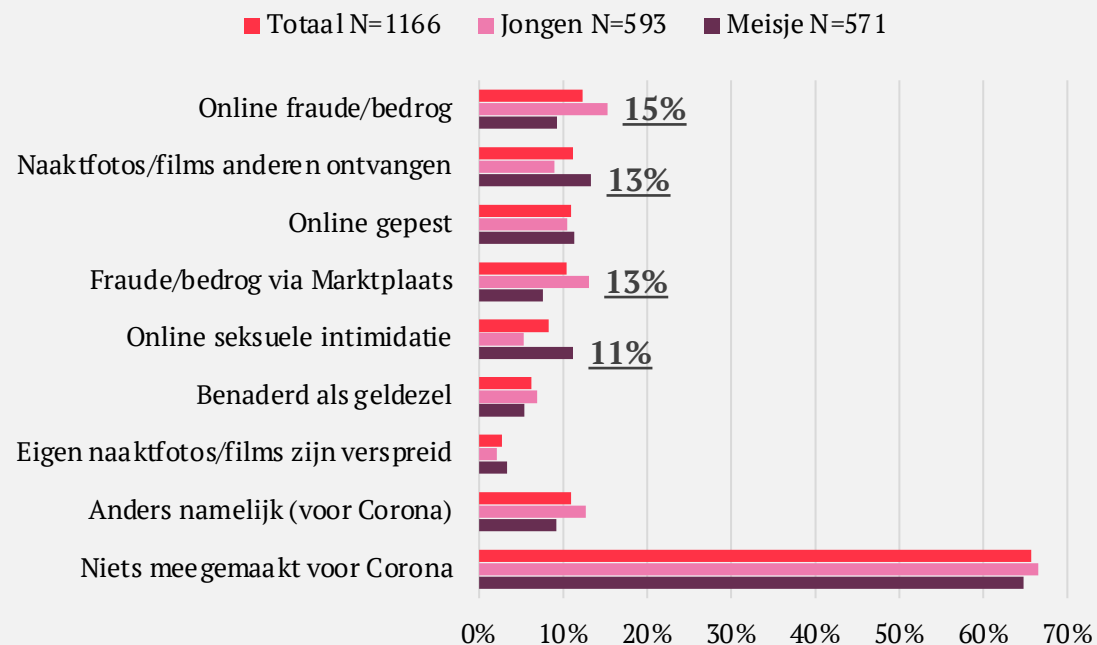
Negatieve ervaring online voor corona

Basis: allen, n=1.166 (+ uitsplitsing leeftijd)

Negatieve ervaring online voor corona

Basis: allen, n=1.166 (+ uitsplitsing geslacht)

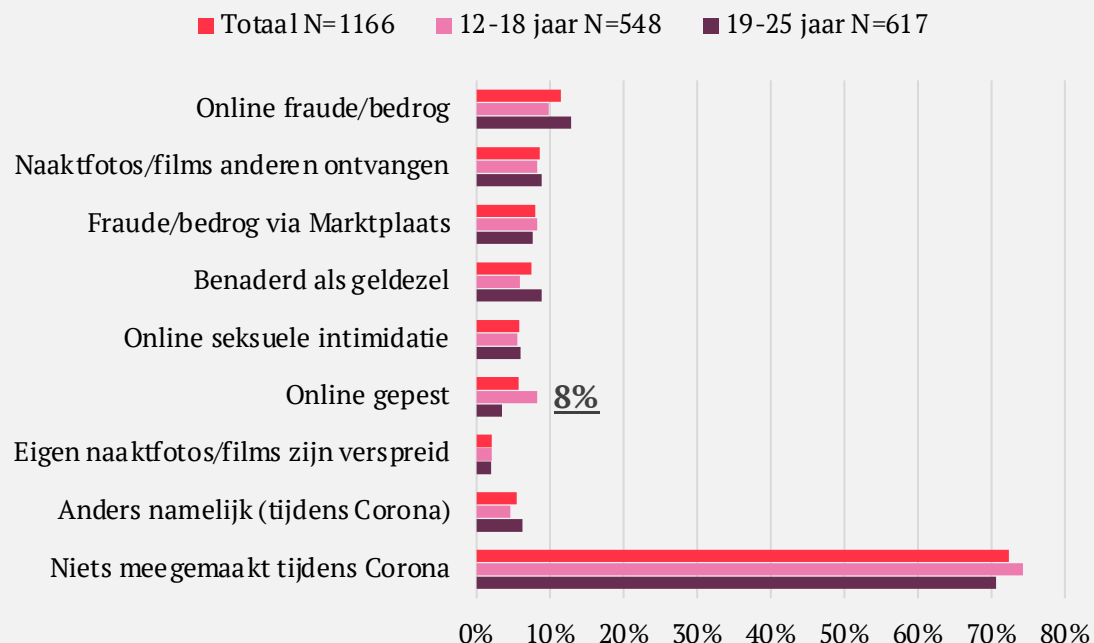
V5: Welke van de volgende dingen heb jij **zelf** weleens online meegemaakt voor Corona?

Ruim een kwart had negatieve online ervaring tijdens corona

Een kwart hiervan had nog niet eerder negatieve ervaring gehad; online pestgedrag lijkt gedaald sinds corona

Negatieve ervaring online tijdens corona

Basis: allen, n=1.166

Eerste negatieve ervaring

Van de 28% jongeren met een negatieve ervaring tijdens corona, had 25% daarvan dit nog niet eerder ervaren.

Op totaalniveau is het percentage jongeren dat sinds corona voor het eerst een negatieve online ervaring heeft meegemaakt betrekkelijk klein (7%).

Daarmee lijkt het erop dat corona geen aanzienlijke stijging van 'nieuwe' online problemen teweeg heeft gebracht onder jongeren.

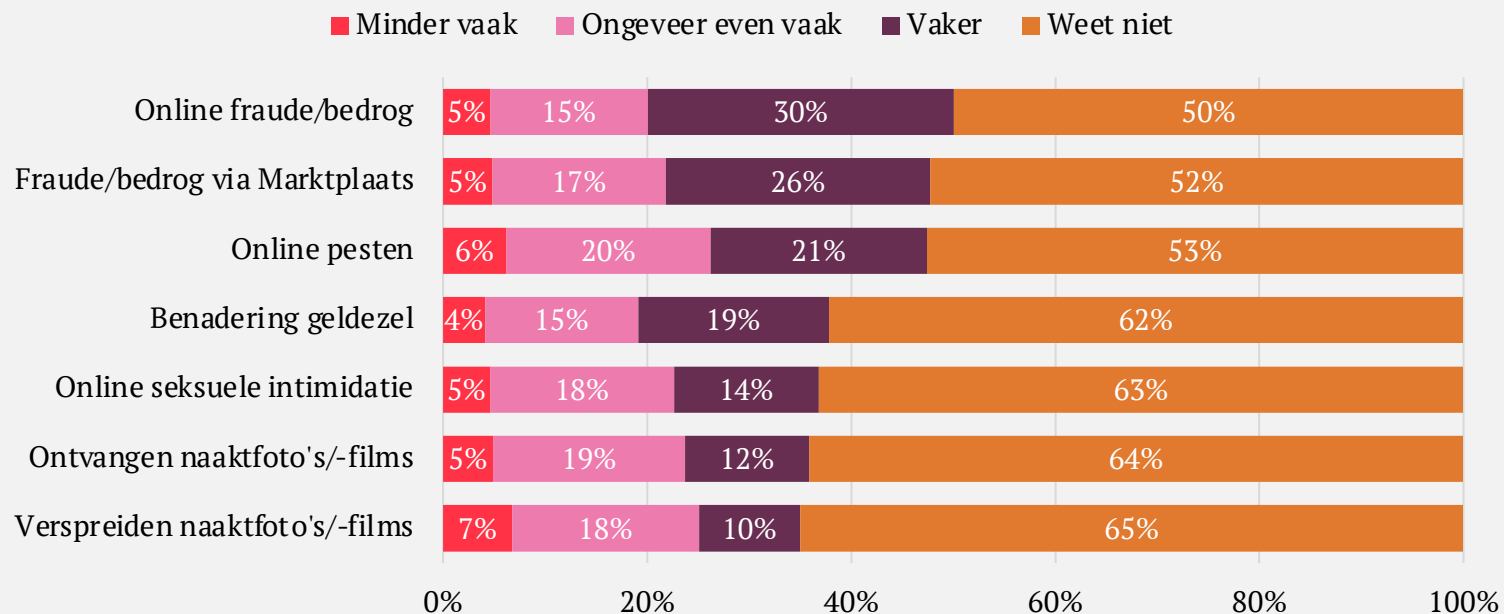
V6: En welke van de volgende dingen heb jij weleens online meegemaakt tijdens Corona?

Online fraude en bedrog volgens jongeren meest gestegen

Over de gehele linie denkt een klein deel dat online misbruik is gedaald tijdens corona, maar groot deel weet het niet

Perceptie negatieve voorvallen tijdens corona

Basis: allen, n=1.166

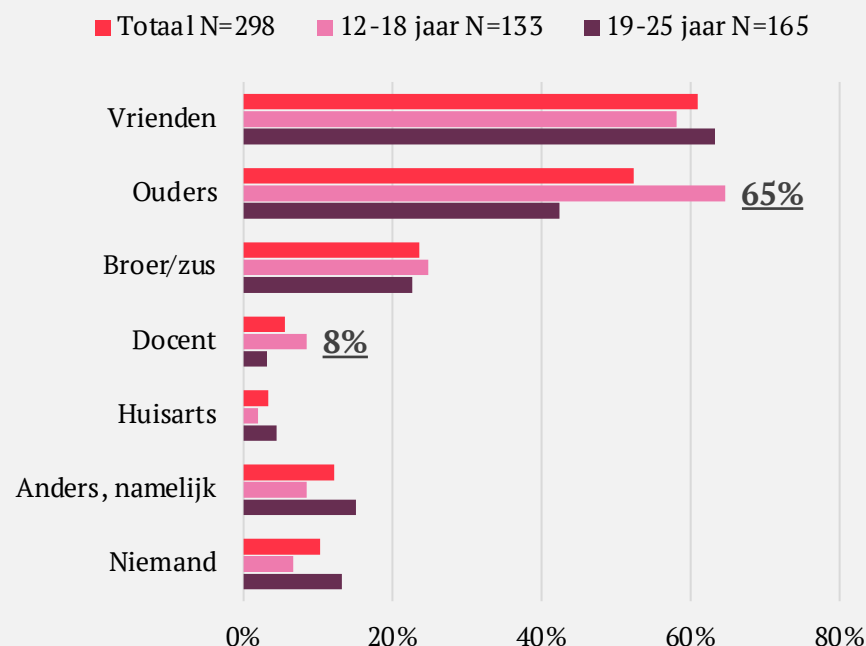
V7: Heb jij het gevoel dat de volgende dingen minder of juist vaker gebeuren tijdens Corona? Bijvoorbeeld broers, zussen, vriend(inn)en, klas- of studiegenoten of andere bekenden die dit (minder) vaak hebben meegemaakt tijdens Corona?

Negen op de tien praat met anderen na negatieve ervaring

Slechts een derde zoekt daarbuiten nog naar (verdere) hulp, dit doen zij voornamelijk online

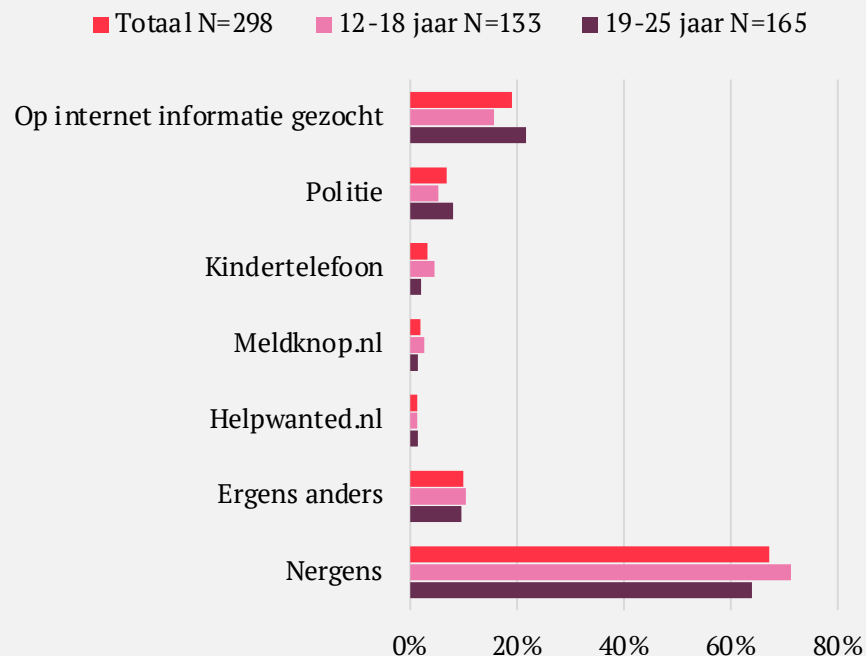
Gepraat na negatieve ervaring online

Basis: negatieve ervaring tijdens corona, n=298

Hulp gezocht na negatieve ervaring online

Basis: negatieve ervaring tijdens corona, n=298

Redenen geen actie

Voor zowel de groep die met niemand gepraat heeft als de groep die geen verdere hulp gezocht heeft, geeft een overgrote meerderheid aan daar geen behoefte aan te hebben gehad (resp. 91% en 98%).

V8A: Als je online iets vervelends hebt meegemaakt tijdens Corona, met wie heb je hierover gepraat?

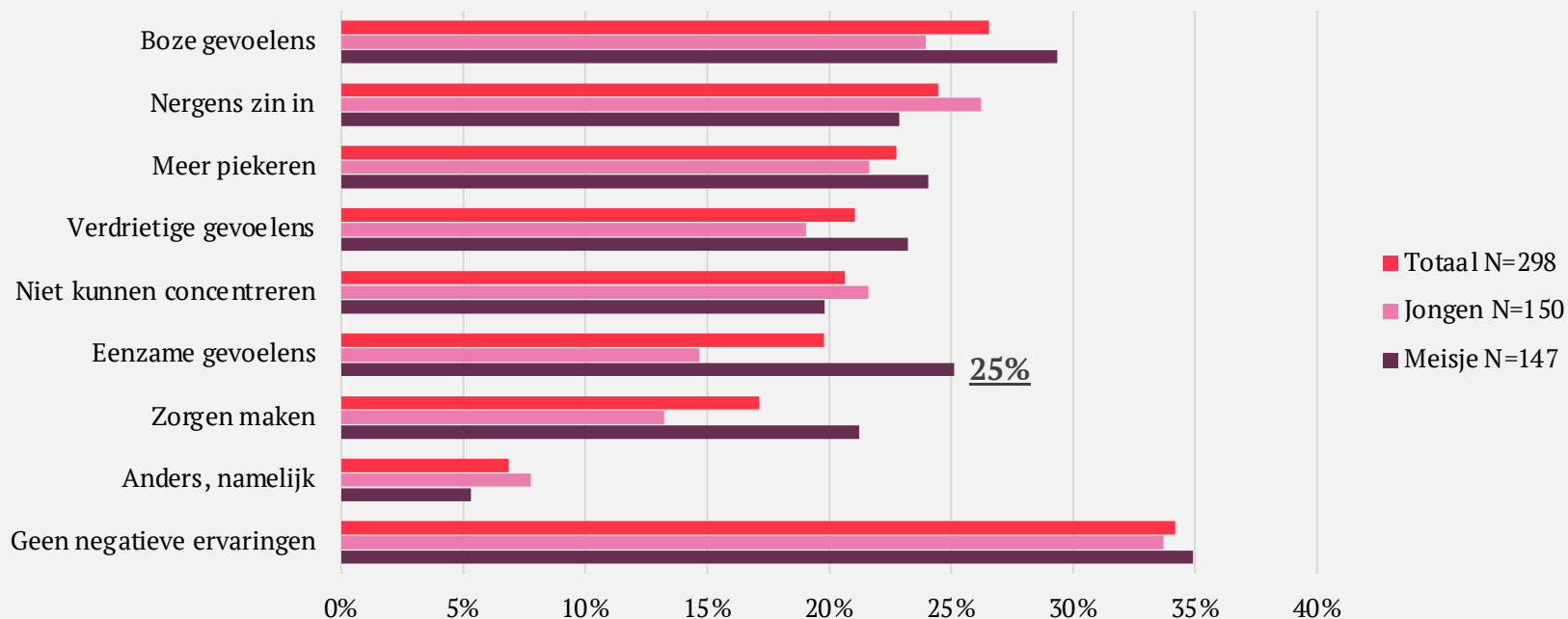
V8B: Als je online iets vervelends hebt meegemaakt tijdens Corona, heb je toen verdere hulp gezocht?

Twee derde ervaart emotionele impact van negatieve ervaring

De manieren waarop zich dit uit zijn redelijk gelijkmatig verdeeld; kwart meisjes voelt zich eenzaam na negatief voorval

Emotionele impact van negatieve ervaring tijdens corona

Basis: negatieve ervaring tijdens corona, n=298

V9: Als je online iets vervelends hebt meegemaakt tijdens Corona, wat heb je daar zelf van gemerkt tijdens Corona?

Uitgebreide resultaten

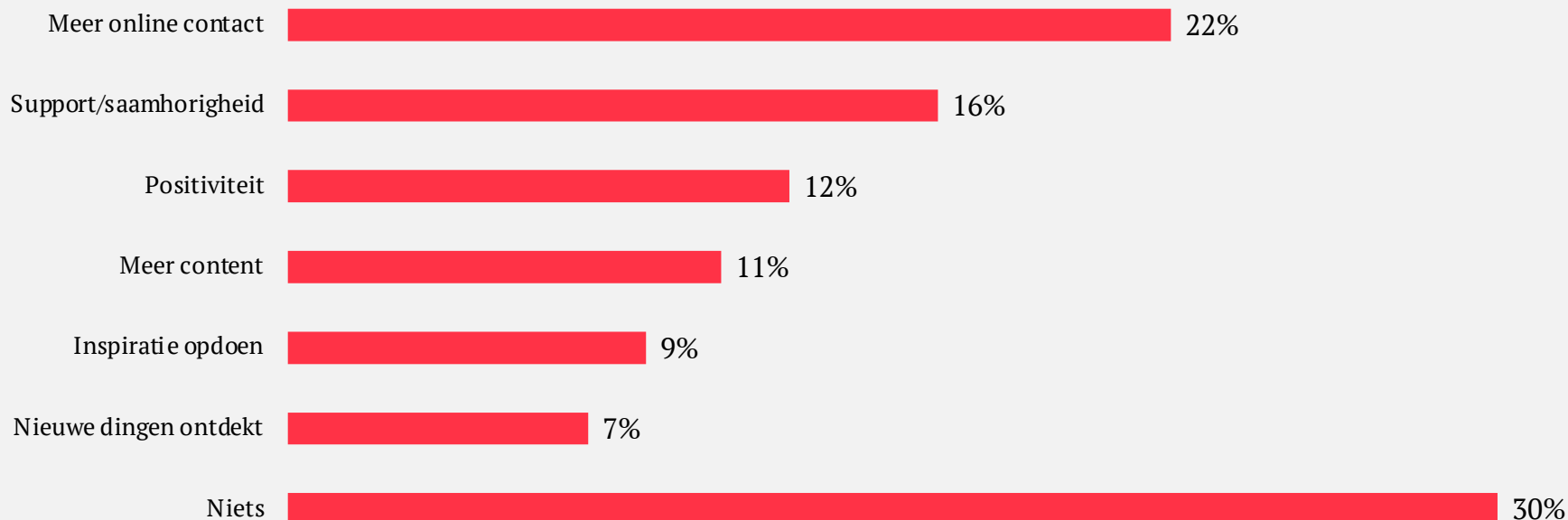
Positief veranderd tijdens corona

Meer contact grootste positieve verandering tijdens corona

Jongeren hebben meer tijd om online actief te zijn, wat leidt tot meer interactie en een gevoel van saamhorigheid

Positief veranderd tijdens corona

Basis: allen (random selectie, n=200)

“Ik ben weer begonnen met contact zoeken naar oude vrienden en heb leuk gepraat.”

“Meer online spelletjesavonden, wat zorgt voor meer contact met vrienden doordeweeks.”

“Filmpjes en posts over hoe we samen corona leuk maken. De hulp aan elkaar.”

V10: En wat is er online – bijvoorbeeld op social media en internet – voor jou positief veranderd **tijdens Corona**?

Uitgebreide resultaten

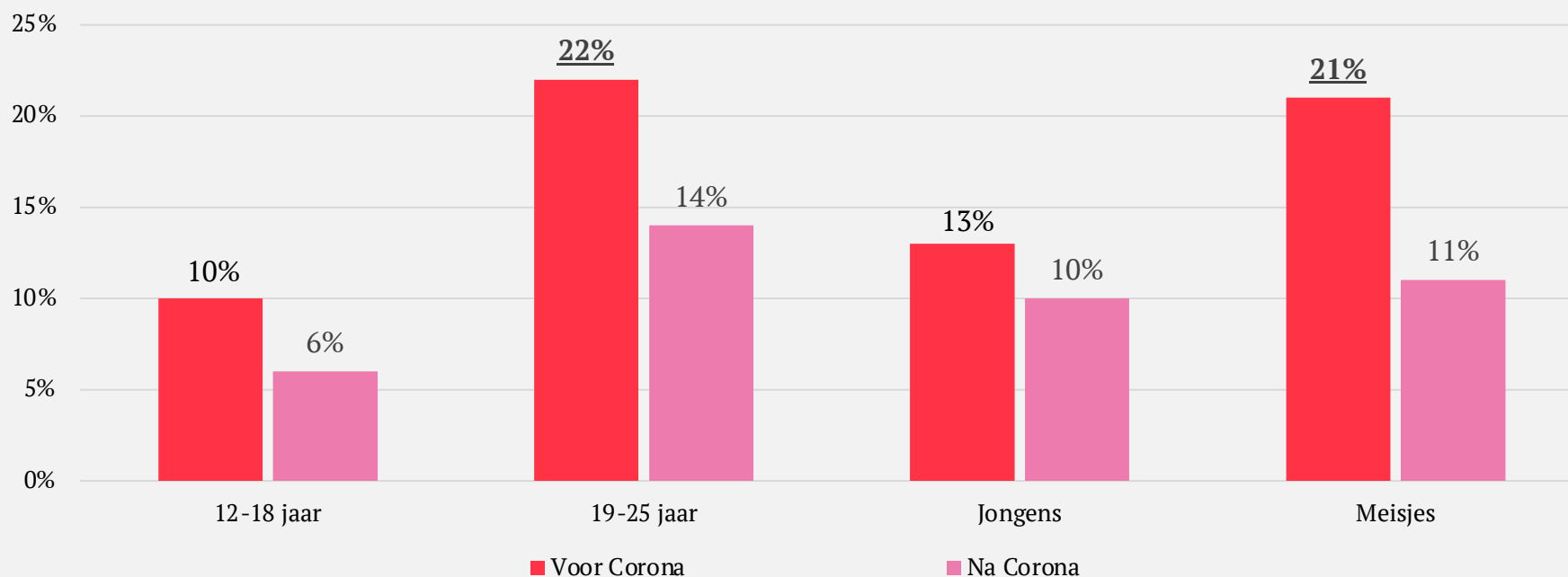
Sexting voor en tijdens corona

Minder jongeren ervaring met sexting gehad tijdens corona

Jongeren 19-25 jaar zowel voor als tijdens vaker ervaring gehad met sexting; meisjes vaker voor corona dan jongens

Ervaring sexting voor/na corona

Basis: allen, n=1.166

Versturen en ontvangen

Kinderen van 12-18 jaar hebben sexting voornamelijk ervaren via het ontvangen van beelden (8%). In de oudere leeftijdscategorie is men het vaakst zowel verstuurer als ontvanger (11%).

Frequentie tijdens corona

Hoeveel invloed corona heeft gehad op de frequentie waarmee jongeren aan sexting doen, verschilt sterk per persoon: 31% vaker, 39% even vaak, 23% minder vaak.

V11: Heb jij **voor Corona** ervaring gehad met sexting? Met sexting bedoelen wij het versturen of ontvangen van sexy of seksuele foto's, filmpjes of webcambeelden.

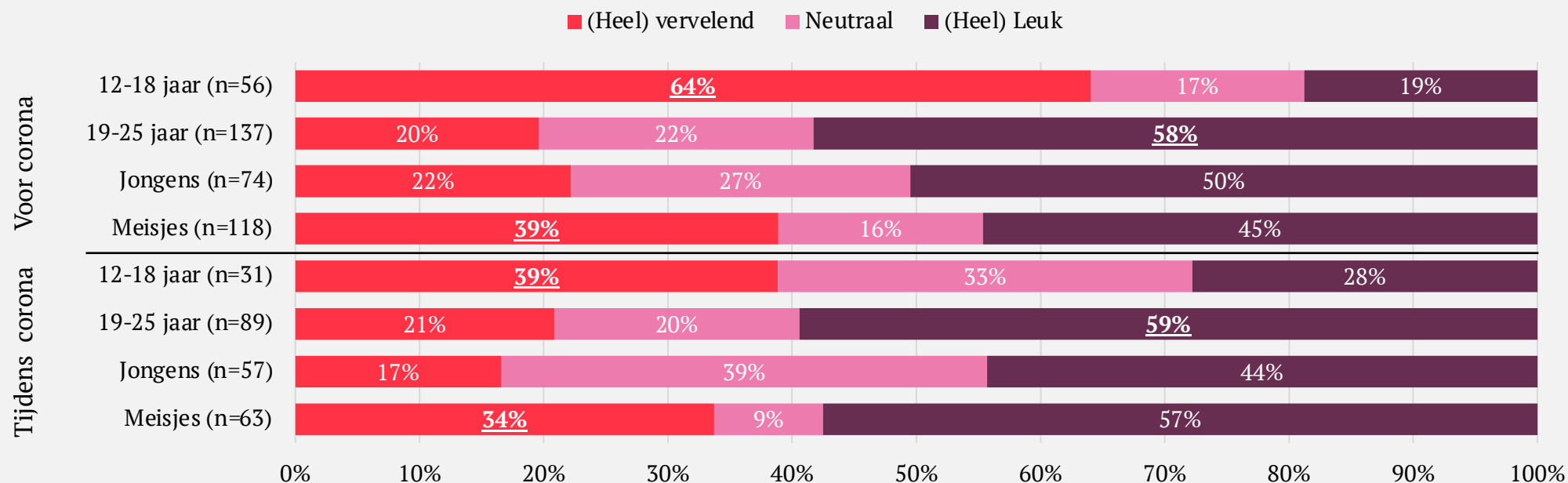
V13: Heb jij **sinds Corona** aan sexting gedaan (zelf beelden verstuurd) of sextingbeelden ontvangen?

Oordeel sexting redelijk gelijk gebleven tijdens corona

Voor meerderheid 19-25-jarigen is deze ervaring positief; voor 12-18-jarigen en meisjes is het vaker negatief

Oordeel sexting voor/tijdens corona

Basis: ervaring met Sexting, n=193 (voor), n=120 (na)

V12: En hoe vond je deze ervaring met sexting?.

V13: En hoe vond je deze ervaring met sexting **tijdens Corona**?

the
choice

Sumatrakade 1299
1019 RM Amsterdam

020 521 06 60
info@thechoice.nl
www.choice-insights.nl